

Themaboekje

Wie kanker heeft is allereerst bezorgd over zijn gezondheid. Daarnaast kun je erg ongerust zijn over je werk. Kun je gewoon doorwerken? Mag je werkgever je ontslaan? En wat betekent het voor je inkomen als je in de ziektewet komt, of je eigen bedrijf moet stilleggen?

KANKER EN WERK

Wie kanker heeft is allereerst bezorgd over zijn gezondheid. Daarnaast kun je erg ongerust zijn over je werk. Kun je gewoon doorwerken? Mag je werkgever je ontslaan? En wat betekent het voor je inkomen als je in de ziektewet komt, of je eigen bedrijf moet stilleggen? Werken tijdens en na de ziekte roept veel vragen op.

Kanker en werk

Wie kanker heeft is allereerst bezorgd over zijn gezondheid. Daarnaast kun je erg ongerust zijn over je werk. Kun je gewoon doorwerken? Mag je werkgever je ontslaan? En wat betekent het voor je inkomen als je in de ziektewet komt, of je eigen bedrijf moet stilleggen? Werken tijdens en na de ziekte roept veel vragen op.

Door de vergrijzing krijgen steeds meer mensen kanker. Tegelijk daalt de sterfte aan kanker, onder meer door verbeterde behandelingen. Ook het aantal mensen met hematologische kanker neemt toe. Ten opzichte van het jaar 1995 is het verdubbeld. Aan deze vormen van kanker sterven naar verhouding eveneens minder mensen.

Van alle mensen die werken krijgen er elk jaar circa 45.000 te horen dat ze kanker hebben. Omdat we tot een hogere leeftijd doorwerken gaat dat aantal flink stijgen. Steeds meer mensen werken dus door mét kanker, of gaan zo snel mogelijk na de behandeling weer aan de slag.

DIAGNOSE KRIJGEN ALS JE WERKT

Als je de diagnose bloed- of lymfklierkanker krijgt, speelt al snel de vraag: kan ik nog doorwerken? Niet alleen heb je een moeilijke boodschap te verwerken, tegelijkertijd moet je je voorbereiden op een mogelijk langdurige en zware behandeling van je ziekte. Dat vooruitzicht maakt de keuze om voorlopig door te werken niet eenvoudig. Bij veel mensen ontstaat bovendien onzekerheid over de financiële gevolgen als ze ziek zijn geworden. Dat geldt vooral voor mensen met een eigen bedrijf.

De meerderheid van de werknemers die voor kanker worden behandeld wil het werk snel weer oppakken. Onderzoek uit 2014 van het televisieprogramma Een Vandaag in samenwerking met de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK) laat zien dat 60 tot 90 procent anderhalf jaar na de diagnose weer aan het werk wil gaan.

Toch zijn er dan vaak nog klachten, zoals vermoeidheid en concentratieverlies. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat een kwart van de werknemers bij wie kanker is geconstateerd, uiteindelijk ontslag krijgt.

ZIEKMELDING

Meld je je ziek bij je werkgever, dan hoef je niet te zeggen wat je mankeert. Daar mag de werkgever niet naar vragen. Binnen zes weken krijg je een oproep van de bedrijfsarts. Daar moet je wel vertellen wat er aan de hand is. De bedrijfsarts mag geen medische of persoonlijke informatie delen met de werkgever.

Wie via een uitzendbureau werkt of een ww-uitkering ontvangt op het moment dat kanker wordt geconstateerd, moet zich ziekmelden bij het uitzendbureau, respectievelijk UWV. In beide gevallen is het UWV verantwoordelijk voor de begeleiding en terugkeer naar het werk.

CONTACT MET JE WERK

De bedrijfsarts zal vragen of je tijdens je ziekteverlof contact met je werkgever en je collega's wilt. Ofschoon niet iedereen dat altijd even gemakkelijk vindt, is dat contact wel belangrijk. Ga, als je niet te ziek bent, bijvoorbeeld regelmatig langs tijdens de koffiepauze. Of lunch een keer per week met je collega's. Probeer op die manier een 'lijntje' met je leidinggevende en collega's te houden. Je kunt ook een blog bijhouden. Of zoek een collega die als aanspreekpunt fungeert. Zonder communicatie wordt re-integratie moeilijker.

Als je ziek bent heb je de neiging om werk als belasting te zien. Maar werk is vaak ook een stabiliserende factor en bron van plezier en zingeving. Het heeft daarmee een positief effect op de kwaliteit van leven. Daarnaast levert het natuurlijk inkomen op. Dat is bij afnemende sociale zekerheid wel van belang.

Bedenk dat het voor veel werkgevers ook zoeken is naar de juiste manier om met je ziekte om te gaan. Vaak denken zij er goed aan te doen jou met rust te laten. Geef daarom aan wat voor jou prettig is.

Inkomsten tijdens je ziekte

WERKNEMERS

Werknemers hebben twee jaar recht op ziektegeld. Werkgevers hoeven wettelijk maar 70 procent van het loon door te betalen. In veel gevallen wordt het loon in het eerste ziektejaar 100 procent doorbetaald en daarna 70 procent. Er is veel discussie over doorbetaling van loon bij ziekte. De regels kunnen dus veranderen. Over de ziektewetuitkering wordt geen pensioen opgebouwd.

WW-UITKERING

Krijg je een ww-uitkering en ben je langdurig ziek, dan stopt de ww na dertien weken. Daar komt een ziektewetuitkering voor in de plaats. Die bedraagt in de meeste gevallen zeventig procent van het dagloon. Daarvoor geldt een maximaal bedrag. Dat is te vinden op de site van het UWV. Wie onder het sociaal minimum terechtkomt, kan een toeslag aanvragen. Wat het sociaal minimum is, staat op de website van het UWV.

Zorg dat je voorzien bent van de juiste informatie als je contact opneemt met het UWV. Daarmee wordt bedoeld: een goed beeld van je ziekte en de mogelijke gevolgen daarvan. Een adequate rapportage kan dan heel behulpzaam zijn. Zoals een BACO-rapportage (Bedrijfsarts Consulent Oncologie). Die wordt opgesteld door een in kanker gespecialiseerde bedrijfsarts. Er zijn immers veel behandel mogelijkheden voor bloed- en lymfklierkanker. Elk van die opties heeft specifieke gevolgen.

Mogelijk kom je in aanmerking voor een zorgtoeslag of een verhoogde zorgtoeslag. Dat kun je nagaan op de website van de Belastingdienst. Tijdens de ziekteperiode blijft de plicht om te solliciteren bestaan. Met de arbeidsdeskundige van het UWV worden afspraken gemaakt over re-integratie. Die afspraken komen in een Plan van Aanpak. Die afspraken moeten worden nagekomen.

ZELFSTANDIGEN

Zelfstandigen hebben een moeilijke positie als ze tijdens of na hun ziekte weer aan de slag willen. Ze zijn daarbij meestal op zichzelf aangewezen. Zelfstandigen kunnen geen aanspraak maken op een uitkering in geval van ziekte. Wie eigen baas is, krijgt te maken met de verzekeringsmaatschappij als er een arbeidsongeschiktheidsverzekering (aov) is afgesloten. Op grond van de polisvoorwaarden bepaalt de verzekeraar of, hoeveel en hoe lang er geld wordt uitgekeerd. Dat geeft soms discussie, blijkt uit klachten die op internet zijn te vinden.

Veel zelfstandigen hebben geen aov vanwege de hoge premie. Mogelijk ben je aangesloten bij een broodfonds. Dat is een onderlinge ‘verzekering’ van lokale ondernemers tegen arbeidsongeschiktheid. De leden van het broodfonds betalen maximaal twee jaar in geval van ziekte. Bij een broodfonds krijg je niet te maken met polisvoorwaarden. Broodfondsen zijn gebaseerd op onderling vertrouwen van de aangesloten ondernemers.

Wie al ziek is, kan geen aov afsluiten of lid worden van een broodfonds. Zelfstandigen zonder aov of broodfonds kunnen mogelijk gebruik maken van het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz), via hun gemeente. Als er sprake is van een levensvatbaar bedrijf kan de gemeente een krediet verstrekken om de ziekteperiode te overbruggen. Dat krediet moet worden terugbetaald. Aan kredietverstrekking zijn strenge voorwaarden verbonden.

ONTSLAG

Ben je ziek, dan kun je als werknemer niet zomaar worden ontslagen. Dat kan pas na twee jaar. Tenzij je ziek wordt nadat je werkgever al ontslag voor je heeft aangevraagd. Maar ook als je afdeling door reorganisatie verdwijnt of de vestiging waar je werkt wordt gesloten. Ook ontslag op staande voet blijft mogelijk. Werk je niet mee aan je re-integratie, dan kun je ontslagen worden. Ben je na twee jaar nog ziek, dan hoeft je werkgever je loon niet meer door te betalen. Maar dan ben je nog niet ontslagen. Dat kan pas als er een goedgekeurde ontslag-aanvraag ligt, of als er sprake is van ontslag met wederzijds goedvinden.

In dat geval wordt een ontslagvergoeding overeengekomen. Ontslag is ook mogelijk als er overeenstemming is over het feit dat je de baan waarvoor je bent aangenomen niet meer kunt doen, aangepast werk onmogelijk is of dat de re-integratie is mislukt.

WIA-UITKERING

Kun je na twee jaar ziekte niet meer aan het werk, dan kom je mogelijk in aanmerking voor een WIA-uitkering. Dat kan als de keuringsarts van het UWV bepaalt dat je geheel of tenminste voor 35 procent arbeidsongeschikt bent door ziekte. Wie een WIA-uitkering ontvangt is verplicht mee te werken aan zijn of haar herstel en aan re-integratie. Daar worden afspraken over gemaakt met het UWV. Als vrijwilligerswerk ertoe bijdraagt dat je straks weer kunt werken, ga dat dan doen. Dat moet je vooraf overleggen met het UWV.

Weer aan de slag

Als de behandeling achter de rug is, willen veel patiënten weer gaan werken. Werken is voor velen een bron van zingeving en plezier. Voor iemand die met kanker te maken heeft kan het ook een belasting vormen.

Wees je ervan bewust dat je misschien minder kunt dan voorheen. Mogelijk kun je niet in je oude functie terugkeren. Bijna de helft van de kankerpatiënten kampt na de behandeling nog steeds met klachten. Dat blijkt uit onderzoek uit 2015 in opdracht van de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties. Vaak is er sprake van vermoeidheid of zijn er concentratieproblemen. Misschien moet je werkplek worden aangepast. Of moet je je werk anders indelen, of tijdelijk minder uren werken. Zoek balans tussen je taken en wat je aankunt.

BEDRIJFSARTS

Een goed contact met de bedrijfsarts is belangrijk voor hervatting van het werk na de behandeling van je ziekte. Hij of zij kan informatie over het ziekteverloop en de behandeling opvragen bij de behandelend arts. Aan de hand daarvan kan de bedrijfsarts bepalen wanneer je weer aan het werk kunt en welke belasting je aan kunt. In overleg met de bedrijfsarts stel je een stappenplan op voor terugkeer. Als je te ziek bent om daaraan mee te werken, kun je dat uitstellen.

In het bedrijf waar je werkt wordt iemand aangewezen die je bij werkhervatting begeleidt. Vaak is dat je leidinggevende. Ook kan de werkgever een gespecialiseerd re-integratiebedrijf in de arm nemen. Het opstellen van een plan voor terugkeer bij langdurig verzuim is verplicht op grond van de Wet verbetering poortwachter.

Niet iedereen is tevreden over de rol van de bedrijfsarts. Werknemers ondervinden weinig steun van de bedrijfsarts. Personeelsadviseurs en leidinggevenden vragen ook om meer ondersteuning. Dat blijkt uit onderzoek (2016) van het Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid,

verbonden aan het AMC in Amsterdam. Als je niet tevreden bent, kun je bijvoorbeeld een deskundigenoordeel aanvragen bij het UWV. Daar moet je voor betalen. Ook de werkgever kan een deskundigenoordeel aanvragen. Blijft het conflict bestaan, dan kan de kantonrechter een uitspraak doen. Ook mediation kan een oplossing brengen.

Sommige bedrijfsartsen zijn gespecialiseerd in de omgang met kankerpatiënten. Dat is een consulent oncologie (BACO). Deze BACO, die vaak in een polikliniek werkt, geeft advies aan kankerpatiënten, de medisch specialist, de bedrijfsarts en de huisarts. Je vindt ze op de website nvka.nl. Bij het ziekenhuis waar je wordt behandeld kun je verwijzing naar een BACO aanvragen. Het is verstandig deze deskundige tijdig in te schakelen. Je helpt jezelf en je beoordelaar bij het UWV hiermee. Het maken van een BACO-rapportage kan geld kosten.

BELEMMERENDE EN STIMULERENDE FACTOREN

Weer aan de slag gaan blijkt moeilijker te zijn als je zwaar lichamelijk of laaggeschoold werk doet, als er sprake is van werkstress of een hoge werkdruk of werktempo of als je onvoldoende tijd krijgt van je werkgever of collega's. Ook kun je problemen krijgen met vervoer naar je werk of reistijden, bijvoorbeeld als gevolg van vermoeidheid. En misschien verandert je houding ten opzichte van je werk en vind je het minder belangrijk.

Er zijn ook factoren die werkhervatting juist gemakkelijker maken. Steun uit je omgeving is er daar eentje van, en een positieve inschatting van je eigen mogelijkheden. Terugkeer naar je werk gaat ook beter als je er goed met je leidinggevende over kunt praten en als je medewerking krijgt voor eventuele werkaanpassingen. Ook helpen een zekere autonomie op het werk en de mogelijkheid om je eigen werktijden in te delen. Net zoals een positieve houding van collega's en plezier in het werk. Ook kan de begeleiding van een ervaringsdeskundige helpen. Zoals de coaches Kanker en werk van Hematon.

VERMOEIDHEID

Vermoeidheidsproblemen zijn niet aan de buitenkant te zien. Vermoeidheid is de belangrijkste reden dat re-integratie niet lukt of niet helemaal lukt. Een jaar na de behandeling heeft 50% van de mensen met kanker nog vermoeidheidsklachten, na drie jaar nog steeds 25%. Vermoeidheid bij of na hematologische kanker is wezenlijk anders dan 'gewone' vermoeidheid. Het komt plotseling, zonder waarschuwing vooraf en vaak ook zonder reden. De vermoeidheid kan extreem en uitputtend zijn en duurt langer dan normaal.

Heb je last van vermoeidheid, die terugkeer naar werk belemmert? Kijk dan eerst, samen met je arts of er fysieke of psychische oorzaken zijn. Zijn die er, dan moeten deze oorzaken eerst aangepakt worden. Vervolgens probeer je jouw lichamelijke en mentale belastbaarheid op te bouwen. Probeer je uren langzaam op te bouwen. Werk met regelmaat en verspreid over de week. Bouw eerst het aantal dagen op, en dan het aantal uren per dag.

Het is niet nodig om meteen je oude werkniveau te halen. Soms is het goed om te beginnen met iets eenvoudiger en 'saaier' werk. Dat maakt het gemakkelijker om de hoeveelheid uren op te bouwen. Je inkomen kan dalen omdat je je oude functie niet meer kunt uitoefenen, of omdat je minder uren werkt. Maak twee scenario's met je werkgever: een waarin je je oude functie en werktijd nastreeft en een met een lagere functie en minder uren. Dat voorkomt verwarring.

CONCENTRATIE- EN GEHEUGENVERLIES

Heb je moeite om de concentratie vast te houden, of ondervind je geheugenproblemen? Dan kan een zogenaamde Cogmedtraining helpen. Dat is een wetenschappelijk bewezen methode die door training van het werkgeheugen het concentratievermogen kan verbeteren. Vraag ernaar bij je behandelend arts of je huisarts.

SOLLICITEREN NA KANKER

Wie na een kankerbehandeling gaat solliciteren komt voor het dilemma te staan: vertel ik het, of niet? Dat moet je zelf uitmaken. De werkgever mag er niet naar vragen. Verzwijg je de ziekte, dan is het moeilijk begrip te krijgen als je klachten krijgt over vermoeidheid, of wanneer je een aangepaste werkplek wilt. Ben je door de ziekte niet in staat sommige taken goed uit te voeren, dan moet je dat melden. De beste aanpak: speel open kaart, zodra je een goede kans maakt op de baan.

Werkgevers kunnen in sommige gevallen een no-riskpolis krijgen. Dan betaalt het UWV het ziekengeld als de werknemer ziek wordt. Deze no-riskpolis is vijf jaar geldig.

MEER LEZEN?

- nfk.nl
- kanker.nl
- perspectief.uwv.nl
- arboflexbranche.nl
- fnv.nl
- kankerenwerk.nl
- werkennakanker.info
- icz.nu

RE-INTEGRATIEBUREAUS MET ERVARING MET KANKER

- Return
- Cancer en career
- Care for cancer
- Stap.nu
- Opuce
- Do some Good

Hematon

Hematon biedt ook hulp op het gebied van kanker en werk. Leden kunnen kosteloos gebruikmaken van een aantal verschillende diensten. Mail voor meer informatie naar werk@hematon.nl.

COACHES KANKER EN WERK

Hematon beschikt over coaches Kanker en werk. Zij bieden ondersteuning. Het zijn ervaringsdeskundigen die al eerder in hun loopbaan werkten op het gebied van coaching of met vraagstukken op het gebied van arbeid en inkomen. Een coachingstraject kent meestal één tot vijf sessies. Tijdens de gesprekken begeleiden de coaches hun cliënten bij de terugkeer naar of het behoud van hun werk. Dat kan persoonlijk, maar ook telefonisch of via Skype.

MIJN RE-INTEGRATIEPLAN

Mijn Re-integratieplan is een online werkboek, ontwikkeld door meerdere patiëntenorganisaties. Het helpt je om binnen jouw mogelijkheden weer aan het werk te gaan. Je leert wat de overheid van jou en je werkgever verwacht tijdens de re-integratie. Je kunt uitzoeken wat de belangrijkste redenen zijn waarom jij niet (helemaal) kunt werken en met welke aanpassingen of maatregelen je wel weer aan de slag kunt. Het hulpmiddel ondersteunt je ook bij het voorbereiden en oefenen van gesprekken met je werkgever en bedrijfsarts. Bovendien is er heel veel achtergrondinformatie die je kunt nalezen en uitprinten.

ARBEIDSPARTICIPATIETOOL

De 'ArbeidsParticipatieTool' is door meerdere patiëntenorganisaties, waaronder Hematon, ontwikkeld. Doel van deze site is om mensen met een chronische aandoening of beperking te ondersteunen. Deze tool biedt niet alleen nuttige informatie voor jou en je collega's maar ook vinden je werkgever en leidinggevende, de arbodienst, het UWV en de gemeentelijke WMO-medewerker hier een schat aan informatie. Een deel van de informatie is specifiek voor mensen met hematologische kanker.

Over Hematon

Bloedkanker of lymfklierkanker zet je leven op z'n kop. De diagnose roept veel vragen en onzekerheid op. Medische vragen over behandeling en kansen op herstel. Wat is eigenlijk een lymfoom, myeloom of leukemie? Wat betekent een stamceltransplantatie en hoe kan ik de informatie van de specialist goed begrijpen? Maar ook vragen op praktisch, sociaal en financieel gebied. Verandert de relatie met mijn partner en kinderen? Hoe vertel ik het mijn werkgever? En wat zijn mijn rechten bij re-integratie op mijn werk of het overstappen naar een andere ziektekostenverzekeraar?

Herken je dit soort vragen, waar vaak moeilijk antwoord op te vinden is? Maak dan gebruik van Hematon en word lid! Hematon is er voor mensen met bloed- of lymfklierkanker, mensen die een stamceltransplantatie (hebben) ondergaan en hun naasten. Hematon biedt betrouwbare ervaringsdeskundigheid en komt op voor jouw belangen. Wij snappen je zorgen en vragen.

Wat kun je van Hematon verwachten?

- Persoonlijk contact via onze lotgenoten-telefoon (030 760 38 90), voor alle vragen over je ziekte en hoe je daarmee om kunt gaan. Maar ook als je behoefte hebt aan een luisterend oor van iemand die begrijpt waarmee je zit. Mailen kan ook: lotgenotencontact@hematon.nl.
- Vragen stellen, kennis en ervaringen delen via onze besloten Facebookgroepen (facebook.com/hematon.nl) of via twitter (@HematonNL). Ontmoet op een laagdrempelige manier andere mensen die leven met dezelfde ziekte en leer van elkaar.

- Medische informatie over jouw ziekte in begrijpelijke taal via www.hematon.nl. Op onze site vind je daarnaast nieuws over onder andere de laatste medische ontwikkelingen en over onze activiteiten en diensten. Via blogs, video's en links naar sociale media leer je meer over je ziekte en kun je in contact komen met andere patiënten of naasten.
- Belangenbehartiging bij bijvoorbeeld overheid, verzekeraars, ziekenhuizen en wetenschappelijke verenigingen. We vertegenwoordigen het patiëntenperspectief bij vraagstukken rond onder meer dure medicijnen, meedoen aan wetenschappelijk onderzoek, kwaliteit van zorg of kanker en werk.
- Coaches Kanker en werk, en handige online tools die je ondersteunen als je aan het werk gaat of wilt blijven.
- Eenmaal per kwartaal Hematon Magazine, boordevol interviews, nieuws en medische updates (voor leden) en zo'n tienmaal per jaar de digitale Hematonnieuwsbrief.
- Informatie- en lotgenotenbijeenkomsten bij jou in de buurt, met experts en ervaringsdeskundigen. Ontmoet andere mensen met dezelfde ziekte en wissel ervaringen uit. Kijk op www.hematon.nl/ agenda voor alle activiteiten en bijeenkomsten.

Word lid!

Wil je gebruik maken van alle diensten van Hematon of wil je ons werk ondersteunen? Kijk op www.hematon.nl en klik op de banner 'Word lid!' Lukt dat niet, bel dan 030 760 34 60.

COLOFON

Uitgave Stichting Hematon
juni 2017

TEKST

ContentClan

FOTOGRAFIE

Harold van Beele

VORMGEVING

Marker Ontwerp

STICHTING HEMATON

Postbus 8152
3503 RD Utrecht
030 760 34 60
info@hematon.nl

NL70 RABO 0177 8963 10

Stichting Hematon heeft de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit houdt in dat donaties aan de stichting aftrekbaar zijn als giften aan het goede doel. Hematon maakt deel uit van de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties en wordt gesubsidieerd door KWF Kankerbestrijding.

Nederlandse
Federatie van
Kankerpatiënten
organisaties

